

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravištvo in ekspedicijska v „Katoliški Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja tristočna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 227.

V Ljubljani, v sredo 5. oktobra 1892.

Letnik XX.

VABILO na JAVEN SHOD,

kateri priredi

„Katoliško-politično društvo“

v Dobu, v nedeljo, dné 9. oktobra t. l.

ob 1/4 uri popoldne

v prostorih župana in posestnika B. Zarnika h.-št. 22.

Dnevni red:

1. Nagovor predsednikov.
2. Govor o I. slov. katol. shodu.
3. Govor o tisku.
4. Slučajni nasveti.
5. Sklepni govor predsednikov.

K temu shodu najuljudneje vabi ude „Katoliško-političnega društva“ in po udih vpeljane goste

Odbor „Katol.-polit. društva“ V Ljubljani.

Le style c'est l'homme.

Kakor povsod liberalci kličejo na pomoč krščanske ljubezen do bližnjega, kadar svojih zmot ne morejo več zagovarjati, tako delajo tudi naši liberalci. Če jih nasprotnik zadene tako v živo, da njih plitvost ne vé kaj odgovoriti, tedaj se hitro vržejo na obliki dotične polemike, češ, da jej nedostaja krščanske ljubezni. Tako je zopet nedavno naša konfuzna trobenta na neki „Slovenec“ članek odgovorila s tem, da je nekaj bolj ostrih in za liberalce baš značilnih izrazov ponatisnila in spred zapisala znano prislovico: „Le style c'est l'homme“, češ, glejte, pisava sama razodeva, s kakšnimi nasprotniki se imamo boriti; zato jim ne damo drugega odgovora, nego zasmehujoč „bravo“!

Toda motite se, gospóda veleučena, če mislite, da se na tak način obveljavljajo z logičnim umovanjem utemeljene resnice. Razsodnih čitateljev s takimi frazami ne vjamete, kajti v 19. stoletju že vsak vé, da tudi Vaša „liberalna“ pamet, dasi hoče biti privilegirana, le toliko velja, kolikor dokazuje in prepričuje.

Fraza o ljubezni in uljudni obliki, ki naj bi jo Vam skazovali, obrabila se je že davno. Mi vémo, kaj je krščanska ljubezen, in vémo tudi, da se mora skazovati slehernemu, torej tudi Vam, slovenskim liberalcem, in jo tudi skazujemo. Kadar namreč od nas zahtevate, da bi Vas vedno občudovali, hvalili in na rokah nosili, storimo Vam lepo delo krščanske ljubezni s tem, da Vas grajamo, svarimo in opominjamo, da poustite liberalizem, ki je zmota in laž. Kadar ostudno lažete in opravljate in obrekujete, že zopet hočete, da naj te malenkosti pokrijemo s plaščem krščanske ljubezni. Mi pa Vas zmerjamo in Vas kličemo lažnike, klevetnike, ker Vas ljubimo, kajti prava ljubezen nam pravi: „Ne sladkaj se onim, katerim hočeš dobro!“

Če prodajate slovensko zelje za nemško in streljate kozle v jeziku in logiki, radi bi zopet, naj bi se mi delali, kakor da bi vsega tega nič ne videli; če pa Vas na to opozorimo, pa vzdihujete in javkate in tožite, da smo neusmiljeni, in nas osorna pisava razodeva, kakšni da smo.

A glejte! Ne da bi se maščevali, Vam mi nasprotno zopet naklanjamo veliko dobroto in ljubezen, ker Vam naravnost povémo, da nikakor niste taki duševni velikani, kakor si radi domišljajete, marveč da še srednji učenci niste, in torej hočemo, da se nekoliko vadite v lepi kreposti, ki se jej pravi krščanska ponižnost, o kateri imate, kakor znano Vi liberalci obilo — pomanjkanja.

Zlasti nam ne morete odpustiti, da rabimo zoper Vas tako oistre izraze. Vprašam Vas: Kako pa Vi imenujete tisto zver, kakor pravijo, da jej ovce nekam posebno diše? Pravite jej menda tudi Vi: volk. Glejte, volk ostane volk, in tudi Vi ga ne morete drugače imenovati. Kakor pa pastir, ki hoče

rešiti svoje ovce, mora zaklicati: „Volk, volk!“, če se med čredo prikrade, tako moramo tudi mi povedati Vam, kar ste, in Vam potegniti krinko z obraza, da slovenski narod spozna, kdo ste tisti, ki mu napadate najdražje svetinje in hočete zanesti vánj liberalne zmote. Kajti da mu napadate najdražjo sv. vero, tega pač ne morete utajiti, ker vsi Vaši listi pričajo, da Vam smrdi vse, kar je katoliško, in ker dosledno napadate in blatite svoje katoliške škofe, hoteč razrušiti lepo slogo med čredo in pastirjem. To je najbolj zanesljivo znamenje, po katerem se spoznate — liberalci.

Da, nasprotnike sv. vere in cerkve katoliške moramo vselej imenovati to, kar so; to je naša dolžnost in v tem posnemamo le sv. cerkvene očete in vse prave zagovornike katoličanstva. Tako sveti apostol Pavel imenuje svojega nasprotnika „otroka hudičevega, sovražnika vsake pravice, sleparja“ itd. Berite liberalci, kako treska sv. Avguštin z besedami „lažnik, opravljevec, norec, mračnjak, človek, ki se mu meša“ itd. na krive preroke! In mi naj bi vaš liberalizem, vašo zmoto pokrivali s krščansko ljubeznijo; mi naj bi vas še slavili zato, da nam hočete z liberalizmom okužiti narod; mi naj bi se vaši zmedeni logiki globoko klanjali in lepo z rokovnicami hodili okolu vas! . . . Ne! Ampak, ker vas ljubimo, hočemo vas naravnost zadeti v srce, tepsti in pobiti vas z besedami, tudi najostrejšimi, dokler se nam ne umaknete. Kajti nasprotniki sv. vere katoliške (— in to ste vedoma ali nevedoma vsi liberalci, ker liberalizem je negacija pravega katoličanstva —), se z resničnimi besedami smejo in morajo kolikor mogoče pripraviti ob dobro ime, uči sveti Frančišek Saleški, ta slavni izgled največje krotkosti in ljubezni.

Čudni so ti liberalci, smešni so; pa kdo nam more braniti, da se v njihovo škodo časih malo posmejemo in ponorčujemo po znanem reku: ridendo dicere verum quis vetat? Ker imajo vredno ljubezen na jeziku, izvestno tudi nam kažejo enkrat delo krščanskega usmiljenja in nam privoščijo nekoliko dobrodejnega smehu. Zatrjujem vam torej, liberalci

LISTEK

Proslava veleč. g. kanonika J. Marn-a.

Zvezda se na prsih svetí,
Cesar c'lo ga čisla sam. —
Kdo je mar?
Ta pravičen korenine
Je slovenski oratar.

J. Koseski.

Ko se je raznesla vest po naši slovenski domovini, da je presvetli cesar sam proslavil zasluge velezaslužnega profesorja, č. g. kanonika Jos. Marna, tedaj se je obveselil na tej odliki izvestno ves slovenski svet. Kdo pač izmed sedaj živečih slovenskih razumnikov imel bi po širni domovini toliko hvaležnih učencev, toli spoštovateljev mimo njega? Zato pa je bila tudi včerajšnja slavnost, ko so mu pripeli zasluženo viteško znamenje Franc Josipovega reda na prsi, tako odkritosrečna, tako neprisiljena, navzlic temu, da je imela oficijelni značaj, da sličnih tako prisrčnih malo pomnimo.

Značaj slavnosti bil je šolski; šolniki in gimnazijska mladina obeh ljubljanskih zavodov se je včeraj po dovršeni veliki maši v stolnici zbrala v telovadni sobani gimnazijskega poslopja. Praznično

bila je sobana okrašena: dičile so jo cesarske in slovenske zastave in zastavice; preproge so bile razpete vmes med zelenjem in cvetjem. Ondi, kjer je bil odmerjen prostor slavnostnim gostom, pa je bil napravljen podij, vrh katerega je bila soha njegovega Veličanstva presvetlega cesarja, in zgoraj bila je razvita zastava gimnazijska z nebeškim pokroviteljem sv. Alojzijem.

Kmalu po ednajsti uri vstopi slavljeneč v dvorano, ki je bila že napolnjena dijakov vseh šol pod nadzorstvom svojih razrednikov. Gospoda jubilarja spremljal je mil. g. prelat, kanonik dr. Andr. Čebašek, kot komisarij knezoškofijskega ordinarijata, blagor. g. deželni šolski nadzornik Josip Šuman, blagor. g. župan ljubljanski Peter Grasselli, gospod ravnatelj gimnazijski Andrej Senekovič, gosp. ravnatelj niže gimnazije Fran Wiesthaler, ravnatelj e. kr. obrtne šole, gosp. Ivan Šubie in gg. profesorji obeh gimnazij in corpore.

Ko zavzamejo slavnostne prostore omenjena gospóda, zaori iz čilih grl naših gimnazijcev slavnostna pesem: „O Oesterreich mein Vaterland.“ Na to povzame besedo g. deželni šolski nadzornik, ki omenja, da je Njega Veličanstvo blagovolilo gosp. slavljenca dne 2. septembra vsled zaslug, ki si jih je

stekel na šolskem polju, proslaviti z vitežkim križem Franc Josipovega reda. Zato pa si šteje v posebno čast, da sme o tej slavnostni priliki ob navzočnosti gospodov koleg kakor tudi nadepolne gimnazijske mladine pripeti ta znak odlike in visoke cesarske milosti na zaslužne prsi slavljenca.

Pripevši križec slavljenču mu čestita imenom navzočih koleg in mladine.

Sedaj čestita slavljenču v navdušeni besedi gospod ravnatelj Senekovič približno tako-le: Radosten in slavnosten dan je današnji, ko nam je podana prilika, čestitati Vam, velečastni gospod kanonik, sedaj, ko Vam diči avstrijsko čuteča prsa križ Franc Josipovega reda. Radostno poudarjam, da je to za naš zavod dan veselja, in to tembolj, ker ste v družbi z nami delili toliko časa žalost in veselje, radost in težave pri vzgoji mladine. Petintrideset let ni sicer mnogo v življenju kacega naroda, a v življenju posamnika je to dolga vrsta. In kar nas tembolj z radostjo napolnuje, to je delovanje Vaše: pač se spominjate nazaj trnjevih dni, katere ste preživel na težavni poti šolstva. Kolikrat ste najboljše mislili, najboljše želeli, in vendar so Vas slabo ali celo napačno umeli! In nasproti mladini, kako ste vselej imeli srce odprto in odprto

slovenski, še enkrat, da vas iskreno ljubimo, četudi vas tepemo in morate marsikaj gorkih odnesti in četudi se z vašo veleplitvo učenostjo in slaboznano modrostjo časih ponorčujemo, ker vse to delamo iz prave ljubezni do slovenskega naroda, ki ga vam ne damo okužiti in iz ljubezni do vas, da bi vas vendar enkrat že pamet srečala in bi postali pristni katoličani, ne pa liberalni tudikatoličani. Naša pisava nas razodeva, da hočemo povsod k zmagi pomoči katoliški resnici in s tem tudi pravi krščanski ljubezni: kajti resnica je edino prava krščanska ljubezen. Vaša pisava pa kaže, da hočete še dalje gojiti svojo liberalno ljubezen, ki je sicer dandanes v modi in se povsod na pomoč kliče, ki pa ni nič drugega, nego gola fraza in vnanjost, samo laskanje in afektirana nežnost je resnici največja nasprotnica. Seveda uide vam le prevečkrat kaj gorjanskega. Saj ni čuda: kar ste, se dolgo ne da skrivati. Nismo pa prezrli, da „Narod“ v zadnjih štev. piše mnogo mirneje, nego je bila preje njegova navada. Kaj ga to briga, če je vsled tega poln protislovij. Vzlasti članki, ki imajo bobnati „zavedno slov. razumništvo“ h banketu 9. t. m., so jako fini.

Iz „Narodovih“ sedajnih izjav se ima brati, da se je „malone ves njegov odpor koncentroval zoper resolucije, katere je izvarila ter slovesnemu shodu predložila šolska sekcija I. slov. katol. shoda.“ — A — je-li „Narod“ pozabil, da se je protivil „katoliškemu temelju“ samemu, in da mu je bila to glavna točka odpora? In to je načelno nasprotje, katero se mora tudi pribiti „in perpetuum res memoriam.“ Je-li pozabil na svoje laži o okrožnicah škofovih? Je-li pozabil na svoja najsurovejša napadanja kranjske duhovščine in njenega škofa? Pišite kakor hočete, jasno in odkrito, logično in dosledno pisati ne morete, ker tako se mora pisati le — resnica.

Dá, liberalci, „le style c'est l'homme!“

Liga +5.

Skrajna predrznost ljubljanskih naprednjakov.

(Izvirni dopis s Štajarskega.)

„Slov. Narod“ natvezal si je turški boben ter udriha po njem, — da bi več občinstva privabil na „banket.“ — Temu se ne čudimo. Pomagaj, kar more. A čudimo se njegovi predrznosti, v kateri si upa vabila na omenjeni banket pošiljati nam Štajarcem — osebno onim, ki so na kat. shodu tako častno mesto zavzimali, in čujte in strmite, — celó duhovnikom. Gospoda napredna, oprostite, da Vas vprašam: Ste li kaj mislili, ko ste ta vabila razpošiljali, in kaj ste mislili? Večje sramote ne morete storiti duhovniku, kakor ste jo učinili s tem povabilom. Za koga pa nas imate? Izvestno le za zgolj šarlatane, komedijante, ljudi brez značaja, ki danes naudušeno resolucijam pritrjujejo, jutri pa tiste na banketu pobijajo in smešijo. Ne, gospoda radikalna! Taki ljudje mi štajarski duhovniki nismo bili, nismo in, če Bog da, nikdar ne bomo. Vedno smo stali neustrašeno pod slovensko zastavo z blistečim geslom: „Vse za vero, dom in cesarja“ katero je nepozabni vladika Martin Slomšek razvil; branili vero vsigdar, ko je liberalizem pričel ošabno kvišku dvigati glavo,

roke! Smelo rečem, da ste marsikateremu mladeniču, ki se je že obrnil na pot krivice, pomagali nazaj na pravo pot poštenja. Prav tako ste bili nam prijazen, mil in vsigdar odkritosrčen tovariš. In dasi se danes ločite od našega zavoda ter podate v službeni pokoj, dasi se ločite od nas dragih svojih učiteljskih tovarišev, in mi to z žalostjo na znanje jemljemo, vendar prosim Vas, prečastni slavljenec: pozabite, kar je bilo grenkega, bridkega, in vzemite seboj, kar je bilo za Vas prijetnega, veselega. Jaz pa Vam voščim še mnogo, mnogo let v sreči in zadovoljnosti preživeti v čast božjo in na slavo domovine!

Obrnivši se k dijakom nadaljuje: Priča ste danes slavnosti, ki se redko kdaj dogodi v naših prostorih. A prav današnji dan Vam je priča, kako presvetli cesar sami priznavajo zasluge mož, ki so si jih stekli na šolskem polju v prid mladine in v prid skupne naše domovine. In prav današnja prilika bodi Vam novo znamenje, združiti vse moči, da v marljivosti doprinesete že v mladosti svoji lep venec delovanja na oltar domovini. Gospod slavljenec je mnogo deloval v šoli, malone vsi ste bili njegovi učenci. Ravna pa se je po reku našega pesnika, da

ko nas je vže leta 1873 pri državno-zborni volitvi v Celju po grdem pamfletu nekdo poučeval iz Ljubljane:

V nevarnosti ni vera
Ampak kaplanska bira
Ne volite farja
Kanonika Kosarja.

Temu geslu hočemo zvesti ostati tembolj sedaj, ko vladikuje Slomška vredni naslednik — naš Mihael — dr. Napotnik, naša dika, naš ponos, iskren prijatelj prevzvišenega dr. Missie, ž njim zložen in edin v verskih in narodnostnih načelih, česar smo se osebno prepričali na I. kat. shodu. Kakor hodi kranjska duhovščina — in to ji bodi v čast povedano — za svojim škofom voditeljem, tako hočemo i mi slovenski štajarski duhovniki hoditi za svojim višjim pastirjem, vsikdar in povsod! Zakaj nas zatoraj vabite na banket? Možno vendar, da enega ali drugega zvabimo na limanice, ste si mislili. A zapomnite si, da nismo kratkovidni kalini, ampak toliko razosodni ljudje, da vemo, kaj da „banket“ pomeni, namreč pravi humbug, pesek v oči, s kojim se hoče v nekoliko paralizovati večinek I. kat. shoda. No le poskusite! G. Svetca hočete umivati? Dobro! Kedo ga je pa zamazal? Odgovor — sam! Ex ore tuo te judico! Rešiti hočete čast Družbi sv. Cir. in Met.! — Kedo ji pa krati čast? Nihče! — Ozigosala so se le po zasluženju liberalna načela nekaterih članov pri glavnem vodstvu — kateri gospodje v resnici tako sodijo za odbornike kakor kozelj za vrtnarja. In radi tega so vskipeli vsi liberalni slovenski časniki, češ, družbi se dela krivica, nečast. A bodi Vam vsem povedano, da mislite jako neložljivo, da hujše besede ne rabim. Vi identifikujete nekatere člane v vodstvu z družbo samo, kar pa ne gre. Slabo bi pač bilo — ko bi ti gospodje bili personificirana družba — kajti ondi bi bila družba sama liberalna, toraj protiverska, pa vendar bi se imenovala družba Svetega Cirila in Metoda. — Oj pamet, oj logika, kje si? Iz tega je razvidno, da celi banket je nesrečno osnovana komedija, h kateri nas štajarskih duhovnikov ne bo, in če nam tudi tisuč povabil pošljete. Ako pa bomo vabljeni na II. kat. shod, tako pa nas pride toliko, da Ljubljana ne bo več bela, ampak črna, ne kot „stafaža“ Missia-Mahničeve stranke, marveč kot spoznavalci Kristusovih resnic, ki niso samo teh dveh gospodov vodilna načela, ampak vsacega pravega katoličana, bodi si katerega koli jezika, ki so naša last, sreča in tolažba. Nas toraj ne bo! Kedo pa pride s Štajarskega? „Similis simili gaudet.“ Zagotovo bi smeli le enega moža imenovati, ki se je udeležil tudi I. kat. shoda „moža, s kojim se je dr. Tavčar pri Slonu v Ljubljani blagovolil ljubeznjivo ponorčevati. Ta mož pojde gotovo, da dobi odvezo od radikalcev.

A kaj potem? Fulminanten članek v „Domovini“, ki bo takoj vero, če ne na tretje vsaj na drugo mesto degradiral. A pomislite si, da duhovstvo slovenskega Štajerja, ki je do sedaj mirno in složno delovalo s posvetnimi rodoljubi, ne bode brezbrizno gledalo, ako vi sejete razdor mej narod, ampak bode vstalo kakor jeden mož in se takemu rovanju po robu postavilo, ne brigaje se za članek v „Slov. Narodu“ iz Celja št. 218, ne zmeneč se za brzojav celjskih Slovencev v „Narodu“ št. 216.

Dolžan ni samo, kar velevala mu stan
Kar more to mož je storiti dolžan.

Tako je s peresom svojim proslavil domovino, kačoč v svojem tolikoletnem „Jezičniku“ na vse one može, ki so se v našem slovstvu pokazali in odlikovali. Razven tega pa je sodeloval pri našem znanstvenem društvu „Slovenska Matica“ izza njenega početka ter jej je zadnja leta trudoljubiv predsednik. In ko se sedaj gospod loči od naših šolskih soban, sprejmite si njega kot vzornika v svoje srce, naj Vas njegova marljivost naudušuje, da si bode ob času svojih študij zasejali mnogo zdravega semena, ki bo klilo in kasneje sad donášalo domovini. Domovina kliče na delo, domovina potrebuje delavcev! Zato je neizrekljivega pomena za našo domovino, ako se njeni sinovi vednostno čvrsto oborožijo v mladostnih letih, da jim bode mogoče pozneje tem vpešneje delovati v njen prospeh z uma svetlim mečem. K taki marljivosti spodbuda bodi Vam tudi današnja slavnost. In ako se ravnate po marljivosti svojega profesorja, današnjega slavljenca, postavili mu bode najlepši spomenik v svojih srcih. (Konec slédi.)

— Ali se držite programa „Slov. Gospodarja“ — najstarejšega našega lista, ali pa poberite kopita, in idite od koder ste prišli. Dixi. Liga +7.

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. oktobra.

Notranje dežele.

Delegacije. Predvčeraj je budgetni odsek avstrijske delegacije se posvetoval o proračunu ministerstva vnanjih stvari. Mladočeh dr. Eim se je izrekel proti razvadi, da se delo delegacije vrši le v odsekih. Potem je govornik naglašal, da češki narod ne zaupa v trodržavno zvezo in želi boljših odnosov z Rusijo. Govornik je našel nekatere pomanjkljivosti na zvezi z Nemčijo in Italijo. V orijentu, se njemu zdi, je Avstrija le orodje Nemčije. Govornik bi tudi rad vedel, kako je s trgovsko pogodbo s Srbijo. Delegata Javorski in Plener sta sta se potem izreкла za trodržavno zvezo. Grof Kalnoky je pa dr. Eimu pojasnil, da se marsikaka pojasnila o vnanji politiki morejo dati le zaupno, zaradi tega je pa glavni razgovor v odseku. Vnanje politike pa ne gre presojevati s stališča jednega naroda, kakor je to storil dr. Eim. Minister je zagotovil, da so odnosi z vsemi državami najboljši. Zagovarjal je zvezo z Nemčijo in Italijo, ki pa ima le defenzivni značaj. On ti zvezi zaupa. Veliko je bilo premenb v evropskih vladah minolo leto, ali na evropsko politiko te premembe neso dosti vplivale. Trgovska pogodba s Srbijo se bode že podpisala, ker je tudi Srbija potrebuje. Da bi se sedanja pogodba podaljšala, tega srbska vlada ni prosila. Če bi pa, se jej to dovoli, ker sta avstrijski in ogerski državni zbor že dovolila, da se sme podaljšati do srede prihodnjega leta. Sprememba vlade v Srbiji je čisto notranja zadeva. Kar se pa tiče Balkana, Avstrija drugega ne želi, da bi se vsi balkanski narodi lahko svobodno in nezapavisno razvijali. Večina delegacije je bila zadovoljna z ministrovimi pojasnili. Sploh se pa mora reči, da se je posvetovanje vršilo jako dostojno. Dr. Eim je govoril sicer proti vladni politiki, ali govoril je dostojno in videlo se je, da so Mladočehi pravo pogodili, da v delegacijo neso poslali dr. Vašatyja, kateri bi bil gotovo veliko nepredvidnejši.

Kazenski odsek. Permanentni kazenski odsek je začel svoja posvetovanja. Prvi dan se je vršila razprava o prvem paragrafu. Govorilo je sedem govornikov. Razprava o tem paragrafu se pa še ni končala in se bode v drugi seji nadaljevala. Kakor se kaže, bodo razprave v odseku dolgo trajale in ne vé se, če bodo končane do Božiča. Vlada namreč želi, da bi državni zbor s to stvarjo se pečal že spomladi.

Dr. Kronawetter. „Vaterland“ dokazuje, da dr. Kronawetter ni pravi mož za kandidata v notranjem dunajskem mestu, kjer je sv. Štefana cerkev in pa cesarski dvor. Dr. Kronawetter se je izrekel v državnem zboru proti krščanstvu. On je za to, da se iz šole odpravi katekizem in se namesto njega uči neka civilna morala, kakor na Francoskem. Ta mož je pa tudi sovražnik Avstrije, zlasti pa monarhije. On je v državnem zboru zahteval, da bi se iz šolskih knjig izpustilo, da je cesar po božji milosti vladar avstrijski, temveč se po šolah učilo, da je vsa oblast le v narodu. To so ideje velike francoske revolucije, za katerimi teži dr. Kronawetter. Dunajski konservativni list ima prav, če trdi, da ta mož ni pravi kandidat za ta okraj, ali po našem mnenju se je pa vendar treba vprašati, bi li bil kak liberalac kaj boljši. Vsi liberalci goje blizu jednake ideje s Kronawetterjem, samo da tako odkritosrečno ne povedó svojih mnenj.

Českonemška sprava. Komisija za razdelitev okrajev imela bode dne 10. t. m. zopet sejo. V poslednji seji dne 22. m. m. komisija ni mogla sklepati, ker ni imela vseh potrebnih informacij. Sedaj bode komisija hitro nadaljevala svoje delo, ker Nemci želé, da komisija dovrši svoje delo, predno se zopet snide deželni zbor.

Vnanje države.

Grško. Grške finančne razmere napravljajo Angležem že velike skrbi. V Londonu so sklenili, da odpošljejo v Atene večšaka, da bode poročal o grških financih. Zgube poslednjih let so angleške bankirje že jako zbegale. Zaradi zgub pri državnih papirjih raznih južnosmeriških republik je celó več angleških tvrdk propalo. Neugodno stanje portugalskih financ je tudi vplivalo na angleški trg, sedaj pa še denarne zmešnjave na Grškem. Grkom seveda ni posebno v čast, da v Londonu že tako malo zaupajo v njih državo. Ni dolgo tega, ko so sanjali, da so poklicani gospodovati po vsem Balkanu, sedaj se pa vidi, da še v svoji domovini ne znajo gospodariti. Sedaj zapadnoevropske vlasti ne bodo več tako podpirale Grkov, kakor so jih dosedaj. Grška utegne priti še pod tako finančno jerobstvo, kakor je Egipt, in s tem bi bila Grška tudi doigrala svojo veliko politično vlogo.

Francija. Vedno se množe prošnje za spremembo sedanjih brezverskih šolskih postav. Vladi

(Dalje v prilogi.)

te prošnje ne ugajajo in je zatorej naročila svojim organom, da naj jih skušajo prepričati. Župan se brani poverjati podpise, če tudi so po postavi dolžni take podpise potrjevati. Umrl je znani Renan, kateri je spisal zloglasni pamflet o Kristusu. Francoska liberalna vlada je tudi to priliko porabila, da pokaže nasprotno do katoliške cerkve. Pokopati ga misli na državne stroške. Pogreb bode civilen, kajti Renan je umrl brez svetih zakramentov.

Srbija. Oficijozna zastava hudo napada Pašiča, nazivljajoč ga izdajalca dežele. Bila je torej silna predrznost, da so radikali zahtevali, da bi se tak mož imenoval za regenta. Vlada se menda boji radikalcov, od tod pa taka jeza po njenih glasilih na njih vodjo. — Belgrajski župan je pa naznanil po plakatih na voglih, da naj prebivalstvo prezira liberalne izzivalce. Poslednjim je pa zapretil z strogimi zakonitimi naredbami. Radikalni župan se torej ne misli z lepo udati vladi, ker menda čuti, da ima večino mestnega prebivalstva na svoji strani.

Turčija in Rusija. Ruski poverjenik je le ustno izrekel velikemu vezirju, da bode Rusija zahtevala zaostalo vojno odškodnino, v notu pa tega ni. V njej se le pritožuje Rusija, da je sultan vsprejel Stambolova. Veliki vezir je ruskemu zastopniku odgovoril, da bodo Turki gledali, da plačajo zaostalo vojno odškodnino. Noto bode pa izročil ministru vnanih stvari, v katerega področje spada.

Turčija. General Brialmont je ogledal trdnjave ob Bosporu in Dardanelskih in spoznal, da so zlasti prve prestabe in tudi postavljene na neugodnih mestih. Sedaj izdeluje on načrte za nove trdnjave, da bode potem Turčija mogla v vojni zapreti vsaki tuji mornarici prehod skozi morske ožine. Nove trdnjave bodo napravili po najnovejših sistemih. Največja težava bode seveda, Turčiji dobiti denar za nove utrdbе. General Brialmont pa ne vstopi v turško službo, kakor so nemški časniki pisali, temveč se povrne v Belgijo, ko dovrši svoje delo. Te utrdbе so namerjene pred vsem proti Rusiji. Turki se bojé, da rusko brodnjstvo nekega lepega dne pripluje pred Carigrad. V Peterburgu seveda neradi gledajo, da Turki utrjujejo morske ožine, sli ugovarjati ne morejo, ker ima Turčija v to popolno pravico, utemeljeno v mejnarodnih pogodbah.

Nemčija. Še ta mesec se bode zveznemu svetu predložila nova vojaška predloga. Državni zbor se bode s to stvarjo pečal v januariju. Troški za vojaščino se bodo s to predlogo povečali za letnih 65 milijonov mark. Poleg tega je pa 80 milijonov mark jednokratnih stroškov. Pomnožila se bode maj drugim konjica. Uveli se bodo kadri, iz katerih se ob vojni osnuje deset konjiških polkov. Ob miru se bodo konji izvežbali, potem pa dali zanesljivim ljudem v porabo, kateri se zavežejo, v slučaju mobilizacije pripeljati jih v 24 urah. Poljsko topničarstvo se pomnoži za 53 baterij, peštopništvo za štiri polke in šest batalijonov. Vozništvo se bode dalo več težkih konj, da jih izvežba. Ti konji se bodo v vojski lahko porabili za pripravo za težke topove. Opozičijski listi odločno ugovarjajo taki pomnožitvi nemške vojske, ko je že sedaj nemška vojska primeroma do štiri velika. Ob enem pa ti listi zahtevajo, naj bi nemški zavezniki kaj več storili za vojsko. Zdi se jim, da je avstrijska in italijanska vojna sila premajhna.

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

V Ljubljani, dne 4. oktobra 1892.

Včeraj je imel mestni zbor sejo. Navzočnih je bilo nad 20 odbornikov. Župan g. Grasselli naznanja udanostne izjave mestne občine do presvitlega cesarja o priliki rojstvenega dneva, za kar je došla zahvala, in o večerajšnjem dnevu, ko se je praznoval godovni dan presvitlega cesarja, in ko je župan zopet izjavil sočutja udanosti po dež. predsedniku baronu Winklerju.

Gledé vredbe plač za domarino izjavi župan, da se želji in sklepu mestnega zbora o tej zadevi od strani finančnega ministerstva nikakor ni ustreglo. Domarinski davek pobiral se bode po starih obrokih od 1. januarija, kakor je običajen v vsej Avstriji, nikakor pa ne po želji in sklepu mestnega zbora, da bi se pobiral po novi odredbi, kakor se sedaj pobira najemnina od 1. februarja itd. v dotičnih obrokih.

Župan nasvetuje, naj bi se dopis finančnega ravnateljstva o tej zadevi izročil personalnemu in pravnemu odseku, čemur mestni zastop pritrudi. Župan Grasselli poroča še o odgovoru državnih železnice vodstva. Želelo se je od strani občine mesta ljubljanskega, da bi se ob mostovih, kateri se bodo zgradili za dolenjsko železnico, napravili hodniki ob obeh straneh teh mostov. A zahtevajo se za izvršitev teh del prevelike svote; za hodnike ob teh dveh mostovih skupaj skoraj 10.000 gld.

Župan pravi, da bi imelo stolno mesto zanimanje samo za hodnike mosta preko Ljubljance, če bi pa moralo plačati troške za hodnike poleg mostu preko Gruberjevega kanala, so isti tako visoki, da si mesto lahko zgradi most preko kanala Gruberjevega kjerkoli mu je drago, in to, kakor mestnim interesom godi. Kar se pa tiče mostu preko Ljubljance, je isti izven osredja (pomerija) ljubljanskega, in za istega pač ljubljansko mesto ne more imeti nikakega zanimanja.

Podžupan V. Petričič meni, če je mesto ljubljansko kupilo za 55.000 gld. delnic za dolenjsko železnico, bi se pač lahko oziralo vodstvo na prometni interes ljubljanskega mesta.

Župan Grasselli opomni, da je šlo pri obravnavi zgolj le za to, kje naj bi stal kolodvor dolenjske železnice. Odločila je komisija, naj stoji v Kurji vasi, in s tem večini prebivalstva ugodila. K mestni klavnici pa se bode napravil, kakor je to izjavil zastopnik c. kr. državne železnice, poseben tir in tako obnim željam ustreglo.

Govoré v tej zadevi še mestni odborniki vitez Zittterer, Gogola, dr. Stare in Kunc in končno se sklene, da se mestna občina izjavi, da je pač mestna občina pripravljena, za hodnike preko mostu čez Ljubljanico nekaj pripomoči, ne pa preko Gruberjevega kanala.

Župan naznanja, da je doposlalo zahvalo društvo sv. Cirila in Metoda za dovoljeno podporo 500 gld., in da so doposlali mesta Praga, Gradec, Solnograd in Stajer njih poročila o poslovanju. V odbor za mestno hranilnico izvolijo se po pretečeni dobi, ki je trajala do 30. septembra t. l., gospodje: Iz srede a) mestnega zastopa: Ivan Gogola, Ivan Hribar, Anton Klein, Ivan Knez, Vaso Petričič, dr. Josip Staré, Fran Terček, Ivan Velkavrh, Drag. Žagar, Ant. Svetek; b) iz meščanov: Alojzij Bayr, Vinc. Borštner, Fran Kollmann, Josip Kušar, Ivan Perdán, Viktor Rohrmann, Avg. Skaberné, Fran Ksaver Souvan, Fran Tertnik, Josip Lenčé. (Konec sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 5. oktobra.

(Odgovornost za vredništvo) prevzame z današnjim dnevom izdajatelj sam, ker je šel naš vrednik č. g. Ignacij Žitnik, stolni vikar in dež. poslanec na večdnevni dopust, da si utrdi zdravje.

Dr. Ivan Janežič, izdajatelj „Slovenca“.

(Hohenwartov ali jugoslovanski klub?) Pod tem naslovom smo predvčeraj na uvodnem mestu poročali o debati pri zborovanju goriškega društva „Sloga“, ali naj dr. Gregorčič, oziroma slovenski poslanci, vstopijo v nov jugoslovanski klub, ali naj ostanejo v Hohenwartovem. Ta debata je bila vezanimiva, ker nam pojasnjuje javne razmere na Goriškem. Dr. Bojic je gotovo v imenu svojih somišljenikov predlagal jugoslovanski klub, ki naj je v zvezi z Mladočehi. Krivično je govoril o nemških konservativcih, najzvestejših zaveznikih slovenskih poslancev v državnem zboru. Dr. Ebanhoch na društvenih shodih pa ravno sedaj jako laskavo govori o svojih jugoslovanskih poslancih - zaveznikih. — Duhovniki, na čelu jim gosp. Bl. Grča, so bili za to, da se pusti poslanec prosta roka. Dr. Gregorčič je bil nekako v sredi; iz praktičnih ozirov je za to, da so ostali slovenski poslanci v Hohenwartovem klubu. Isti oziro ga vodijo tudi gledé Mladočehov. Tukaj bi bili želeli, da bi bil dr. Gregorčič vendar enkrat povedal jasno, načelno - važno besedo, da slovenski državni poslanci nikdar ne morejo pristopiti v mladočeški klub, ki se je po svojih govornikih najodločneje izjavil proti verski šoli. V takem klubu pač ni mesta slovenskim poslancem, ki so se na svojem shodu izjavili za konfesionalno šolo. Tega dr. Gregorčič ni storil, kakor še nikoli ni razvil načel za svoje politično delovanje. Na tem shodu je imel dr. Gregorčič priliko videti, kam vodi njegova samo praktična, a ne ob enem tudi načelna politika. — Želimo, da bi take skušnje pojasnile položaj in zboljšale razmere na Goriškem.

(Spominjske svetinje na prvi slovenski katoliški shod.) Pri trgovcu g. Fr. Petriču v Ljubljani (Spitalske ulice) dobi se še nekaj srebrnih svetinj

v spomin na prvi slovenski katoliški shod, in sicer komad po 1 gld. 50 gld. — Z dozdaj razprodanimi svetinjami so troški zanje poravnani, zato se bo denar, ki se strži z dozdaj še nerazprodanimi svetinjami, ves izročil g. Jeranu za „dijaško kuhinjo“. Opozarjamo zato na te vrstice vzlasti udeležnike katoliškega shoda in prijatelje slovenske podpore potrebne in vredne mladine.

(„Duhovski Poslovnik“, zvezek tretji, je izšel ter se razpošilja gg. naročnikom. — Priporočamo slovenskim duhovnikom v naročbo to knjigo, veljavno za župnijsko slovensko uradovanje. Tudi ta knjiga priča, kakšni narodni indiferentisti so sedanji slovenski duhovniki.

(Župnijski izpit) delajo te dni v Ljubljani naslednji č. gg.: Dobnikar Ivan, administrator na Jančem; Gabrič Anton, administrator v Cerkljah na Dolenjskem; Hromec Janez, administrator v Novi Oselici; Kačar Janez, mestni kapelan v Radovljici; Klun Matej, administrator v Zgornjem Tuhinju; Lakmaier Fran, ekspozit v Trnju pri Slavini; Zupanec Jernej, administrator na Polšniku.

(Družbe sv. Mohorja knjige.) Z neizrekljivim veseljem in z hvaležnostjo do Boga beležimo tudi letos nepričakovani uspeh „brezdomovincev“ za domovine slovenske časni in večni blagor in zdi se nam, da banket in protestni telegrami, da „Pavliha“ in drugovi ne bodo toliko koristili narodu, kakor na izrecno katoliškem stališču stoječa slovenska „Družba sv. Mohorja“. 57.703 družabnikov, prejme letos naslednje knjige: 1. Koledar za leto 1893 (Dostrotni udov je prirastlo 217; Matice je z dar li prirastlo 1151 v gotovini. Prihodnje leto nam odbor obeta že dom družbe sv. Mohorja.) Zato pa prosí, naj bi se jih kolikor možno vpiše mej dostrotnike da se bo moglo izhajati z denarjem. Vsa matična glavnica znaša do 1. avgusta 1892: gotovine 22.402 gld. in v obligacijah 200 gld. ki je zavarovana v družbinah hišah in tiskarni.) 2. Jeruzalemski romar. Opisovanje sv. dežele in sv. krajev. Spisal Dr. Frančišek Lampe I. zvezek. 3. Molitvenik: Smarnice naše ljube Gospe presvetega srca. Druga knjiga. Spisal Janez Volčič, duhovnik ljubljanske škofije. 4. Domači zdravnik po naukih in izkušnjah župnika Kneippa. Za vsakdanje potrebe našega ljudstva sestavil Valentin Podgore, duhovnik krške škofije. 5. Naše škodljive rastline v podobi in besedi opisal Martin Cilenšek profesor na deželni gimnaziji v Ptuj. 6. Slovenske večernice za poduk in kratek čas. V zunanji obliki je velik napredek. Lepe slike in jako lične inicijale krasijo letošnji dar naše družbe.

(Ljubljanska zadruga gostilničarjev in kavarnarjev.) (Konec.) O prodaji smodk po gostilnicah govori g. Weber ter pravi, da je gostilničar še kaznovan za to, ko pošlje v trafiko po smodke, kar se je zadnji čas mnogokrat v Ljubljani zgodilo. Stolno mesto Ljubljano izbral si je finančni urad tako rekoč kot poskušao polje, zato se je odvzela vsem gostilničarjem in kavarnarjem pravica prodaje smodk, katero so prej proti primernemu davku lahko pridobili, sedaj pa se zahteva, da morajo plačati še poseben davek. V vseh drugih mestih in na deželi na Kranjskem imajo gostilničarji pravico prodajati smodke, samo v stolnem mestu Ljubljani ne. Gosp. Pok nasvetuje, da se gostilničarji in kavarnarji izognejo vsem neprilikam, naj se sklene, da gostilničarji in kavarnarji ne bodo svojim gostom več prodajali smodk. Gosp. Josip Lenčé nasvetuje, naj se sklene, da od 1. oktobra t. l. se ne prodajajo več smodke v gostilnicah, in isti gostilničar, kateri bi še smodke prodajal po tem roku, naj plača globe 2 gld. v zadržno blagajnico. Gosp. Tosti podpira predlog, da se prodaja smodk po gostilnicah ustavi in se ta sklep zadržnega zbora po dnevnih ljubljanskih priobči, čemur zborovalci pritrdé. Pri posameznih nasvètih oglasi se zadržni podpredsednik g. Kramar in toži o krivicah, ki se godé gostilničarskemu obrtu. Kupcuje se s gostilničarskimi obrti, ki se dajo v najem nesposobnim osebam po 75 do 100 gld. na leto. Tu baranta z obrtom gostilničarskim znana milijonarka, od Ljubljane vedno odsotni posestnik in celo že leta mrtva gostilničarka je pred mali dnevi še imela svoj obrt gostilničarski v najemu. Datje obrtna oblast deli koncesije za gostilničarski obrt popolnem nesposobnim osebam. Tako se je zadnji čas dovolil obrt nekemu jermenarju, uboga vdova s peterimi

otroci, katere mož je dvajset let izvrševal ta obrt zvesto in točno, pa je ni dobila. O tej zadevi postalo je po novi obrtni postavi od l. 1885 še dosti slabše, nego je bilo prej. Kaj koristijo zadruga, ako obrtna oblast, mestni magistrat, dela kakor boče in ne vpraša zadrugnega starišinstva, komu je podeliti gostilničarski obrt. V obče je govornik g. Kramar mnenja, da naj bi se vložila na vlado prošnja, da se pravica dá le takim osebam, katere so za to sposobne, kupčevanje z gostilničarsko pravico pa naj se popolnem ustavi. Obrtni komisar magistratni tajnik gosp. Sešek izjavi, da je mestni magistrat popolnem neodvisen pri oddaji gostilničarskih ali kavarnarskih obrtov. Ako se mu zdi umestno, vpraša zadrugo za svet, ali vezan na iste mnenje pa nikakor ni. Gosp. Josip Lenče reče, da v tej zadevi ima tudi on povedati jako rezko sodbo. Gostilničarski obrt je bil vsaj doslej v Ljubljani na dobrem glasu, a zadnji čas dogodilo se je nekaj, da bode poštenega človeka sram, nazivljati se gostilničarja. Dovolilo se je, da vzame v zakup gostilno neka ženska, katera hoče pod plaščem gostilniškega obrta izvrševati najbolj sramotilni obrt. To se govori po vsem mestu. Ta ženska je znana po svoji preteklosti, ubogi poštene vdovi, materi peterih otrok ni se dala pravica gostilniškega obrta, tej znani osebi pa, akoravno se vé, kaj name-rava. Gosp. Lenče izraža o tem, da se gostilničarski obrt rabi za take ostudne namene, svoje največje obžalovanje in gnev in nasvetuje, naj zadruga gostilničarjev protestuje proti temu, da se nje poštene obrt zlorabi za take namene, ter sklene, da se ta ženska v zadrugo ne sprejme. (Občno odobravanje.) Ko je še gosp. Tosti s krepkimi besedami podpiral predlog gosp. Lenčeta, sprejme se **jednoglasično**. Gosp. Weber vpraša, kaj je s prena-rejnimi društvenimi pravili? Zadrugni načelnik od-govori, da so sedaj v pretresu pri slavni kupčijski in obrtni zbornici, od koder bodo kmalu prišla potr-jena nazaj k sl. deželni vladi. Potem se bodo pra-vila takoj natisnila in mej zadrugne člane razdelila. Zborovanje se potem sklene.

(Taka toleranca pač!) V Mitrovici imajo nekaj protestantov avgsburškega veroizpovedanja. Saj je znano, da blaženi ban Khuen-Hedervary po oče-tovski skrbi za protestante in da se mu gotovo ni brez uzroka zahvalila pred tremi leti kalvinska si-noda. Zato se ni čuditi, če je v Mitrovici dobilo tisto nekaj protestantov svojega pastora. Na inšta-lacijo novega pastora vabi se v nemškem je-ziku tako-le: „Nižje podpisani pozivamo Vaše gos-podstvo najljubneje, da blagovolite biti pričujoči pri vmeščenju čast. g. Herrsteina . . . , ki se bo vršilo v mitroviški srbski cerkvi pri sv. Štefanu po evangeljskem obredu.“ — Take vrste verski čut bi morda ugajal našim radikalcem; mi pa pra-vimo: Nesrečno ljudstvo, katerega svečeniki imajo tako samozavest!

(Krasen nov altar) je napravil občeznani do-mači umetnik gosp. Valentin Šubie iz Poljān za kuracijsko cerkev v Olševku nad Šenčurjem. Oltar — posvečen sv. Mihaelu — blagoslovil je v nedeljo, dne 25. septembra, dobivši potrebno dovoljenje, farni gospod župnik šenčurski Anton Kukelj. V izbornem cerkvenem govoru pa je preje pojasnil, česa nas uči novi oltar; podal je nekaj zgodovinskih drobtinic o cerkvi in vasi ter slednjič omenil, da praznuje cerkev poleg vsakoletnega žegnjanja uprav letos tudi stodesetletnico svojega obstanka. — Ime umetnika je porok, da zadošča novi oltar — kolikor mōči — zahtevam cerkvene umetnosti. Nebeško le-poto in plemenitost zna jednako gosp. Val. Šubie vdolbsti lesu, kot sta jo umela umrša njegova brata vdihniti mrtvemu platnu. Bodi torej g. Šubie toplo priporočen vsem visokočast. farnim predstojnikom.

(Ogenj.) Iz Rovt se nam poroča: Otroka sta zažgala hlev posestnika Jožefa Skvarča (Grampov-čana) iz Rovt nad Logatcem, danes, ponedeljek 3. t. m. dopoldne okolu 10. ure. Igrala sta se baje v hlevu z žveplenkami pa zakurila v slami potem sta zbežala. Ogenj je tlel blizu 1 uri potem se je prikazal še-le gost dim. Hlev je pogorel do tal, v njem dva prašička, precej škope in sena. Škode je nad 800 glđ. Zavarovano je bilo pri banki Slaviji za 400 glđ. Ali pabo kaj dobil, ko je ravno v

zadnjih mesecih pozabil letni znesek plačati? Gorjé zaničnim starišem! Resnica je dokazana, da stariši po naših samotah veliko bolj za živino skrbé in nanjo pazijo, kakor na svoje otroke.

(Himen.) Gosp. nadučitelj Božidar Weinhard v Dornovi pri Ptaju poročil se je z gđ. Liziko Ben-kovo iz znane narodne rodbine v ptujski okolici.

(Slovenski napis na — vojašnicah.) Minister-stvo za deželno brambo je dovolilo vsled prošnje praškega mestnega starišinstva, da se na nove vo-jašnice deželne brambe na Pohořelci v Pragi umesti i — češki napis. Ker je ta odlok povsem na čel-nega značaja, se je torej nadejati, da bode i ljub-ljanska mestna občina skrbela za to, da se umesti slovenski napis na obeh novih vojašnicah redne pe-hote in deželne brambe.

(Imenovanje.) Gospod Stanko Marin-Igričević, dosedaj učitelj pri sv. Tomažu blizu Ormoža, ime-novan je vsled posebnih študij za vadniškega učitelja na c. kr. učiteljsku v Mariboru.

(Iz Vipavske doline) se nam piše: Trgatev je pri nas minula. Bilo je vedno suho ugodno vreme. Kjer ni toča zadela vinogradov, dobili so obiljno zdravega grozdja. Koliko je pomagalo škropljenje z modro galico se pozná še sedaj na perju, ki je ostalo lepo zeleno na trti, med tem, ko se je sušilo in od-padalo tam, kjer niso škropili. Sploh se pohvalijo z letošnjim pridelkom, le to jim ne ugaja, ker uvažu-jejo italijanska vina, ki so prav po ceni. Ni se bati, da bi spodrinila našega Vipavca, ker so ljudje preveč navajeni na domačo robo, a na ceni le škoduje. Nekateri prodajajo mošt po 12 — 14 glđ. hektoliter drugi pričakujejo lansko ceno. Po 16 — 19 glđ. bi sevé najrajši dali le kupcev manjka, ki bi tako drago plače-vali. Ker so letos obrodile tudi trte, ki prejšnja leta niso kaj vspevala in je lesovje čvrsto in nepoškodovano ostalo, nadejajo se vinorejci, da se zopet po-vrnejo dobre vinske letine. Da bi se jim upanje le spolnilo!

(Štiridesetletnica.) Dne 2. oktobra praznoval je vodja ajdovske predilnice bl. gg. Henrik Höhn štiridesetletnico, odkar je vstopil pri tej tovarni v službo. Njegovi delavci so so posebno spominjevali jubileja svojega predstojnika. Napravili so mu na predvečer veliko bakljado in pevski zbor — večinoma tovarniški delavci — zapel je ob tej priliki primerne podoknice, želeč mu še nadalje trdnega zdravja, da bi tudi za naprej tako po očetovsko skrbel za svoje delavce

(Izložba cerkvene oprave.) katero je priredilo društvo vednega češčenja sv. R. T., svedoči te dni v kn.-šk. semenišču o umetniškem okusu mariborskih gospā in gospodičin. Znamenito je, da je en mašni plašč krasno in sicer čisto sam vezel g. pl. G. Britto, profesor matematike in prirodoslovja na realki v Mariboru.

(„Nova Soča“ in govori na katoliškem shodu.) Tudi „N. Soča“ se je pridružila „Narodu“, ki ni ob-javil nobenega govora iz katoliškega shoda, pač pa negovorne besede g. Svetca. V zadnji številki objavlja „N. S.“ ta govor z nastopnim uvodom: „Mi priobčimo ta zaplenjeni Svetčev govor iz dveh razlogov. Prvi je ta, da bodo naši čitatelji videli, kaki govori so bili pri onem shodu vedoma zabranjeni; drugi je ta, da pa drugačnim potom oskrbimo družbi sv. Cirila in Metoda primerno priporočilo kot zadoščenje za krivico, katera se je tej častiti naši narodni ustanovi zgodila pri katoliškem shodu v Ljubljani.“ — Tako „Soča“ prav po receptu „Na-rodovem“ trosi laži med Slovence po Goriškem. Pripravljalnemu odboru ni bila znana nobena be-sedica, kaj da misli govoriti g. Svetec. Ako je g. Svetec z g. Klunom o tej stvari govoril, to priprav-ljalnemu odboru ni znano, ker o tem g. Klun ni nobene besede poročal pripravljalnemu odboru. — Druga neresnica, ki jo širi „N. S.“ med ljudi, je ta, da govori o krivici, ki se je neki godila družbi sv. Cirila in Metoda na katoliškem shodu. — G. Gabersček, ki pravite, da se držite krščansko-katoliškega katekizma, kakor ga Vam razlagajo Vaši škofje, vprašamo Vas: Kakšna krivica za družbo sv. Cirila in Metoda je to, ako jo katoliški shod hvaleč njen namen in delovanje toplo priporoča s pogojem, da družba deluje v soglasju s škofi? — Vidi se iz tega, da si „N. S.“ razlaga krščansko-katoliški katekizem kakor jej kaže, ne pa tako, kakor ga razlagajo škofje, da torej spada med vrsto listov, zagovarjajočih liberalni katolicizem, katerega je Pij IX. obsodil v svojem „Sylabu“.

(Hrvatska zora.) Pod tem naslovom izhaja v Chicagu v Ameriki hrvatski list, ki je po vnanjosti

podoben „Amerikanskemu Slovincu“. Za vse leto velja 3 dolarje. Naročnina se pošilja na „Uredništvo Hrvatske zore“, Kovacevič i Pavin, 534 Center Ave, Chicago III.“ Kake sodbe o listu danes še ne mo-remo izreči. Kolikor iz nam doposlane številke vi-dimo, se list zanima tudi jako za razmere v hrvatski domovini, pa tudi na Slovenskem.

(Zagrebski nadškof.) „Obzor“ poroča po „Mün-chener Allg. Ztg.“, da je gledé imenovanja zagreb-škega nadškofa ostro nasprotstvo mej sv. stolico in ogersko vlado. Rim je odbil vse kandidate ogerske in hoče Hrvata — glavarja kat. cerkve na Hrvat-skem. Kakor pravi imenovani nemški list, se čuti sv. Oče obvezanega Hrvatom, in zato bi se ne spa-jalo z njegovim dostojanstvom, če bi dal duh. pa-stirja Hrvatom, ki bi bil le orodje v madjarskih ro-kah. — Mi le pristavljamo, da se more izrecnemu in izključnemu šovinizmu kakoršnekoli baže posta-viti v bran samo — s v o b o d n a c e r k v a.

(Prvo zavetišče za delavke) so otvorili 2. t. m. na Dunaju v IX. okraju. Vodstvo so prevzele „hčere božje ljubezni“ iz matrne hiše na Dunaju, III. okraj, Jacquingasse. Svoj čas je naša „Katoliška družba“ imela podobne želje. Ali je sedaj z našimi delavkami vse v redu? Ali bi ne kazalo tudi pri nas misliti na podobni zavod? Več očíj več vidi!

(Ernest Renan), znani bogokletni pisatelj knjig „Vie de Jesus“, „Paul“, „Les Apôtres“, „L' Anti-christ“ i. dr., je umrl 2. t. m. v Parizu. Porojen je bil leta 1823 v Treguier, dep. Côtes du Nord. Iz kakšnega namena je vstopil v semenišče, v kakšnem duhu se je učil modroslovja in bogoslovja, priča njegovo poznejše brezbožno življenje in bogo-kletno delovanje. Izstopil je namreč iz semenišča, predno bi bil imel prejeti višje duhovniške redove, ter se „posvetil“ učenju semitskih jezikov. Leta 1862 je postal profesor imenovanih jezikov na „Col-lege france“ ter izdal leta 1863 zloglasno „Življenje Jezusovo“, s katerim je spodkopaj mnogim vero na Francoskem in drugod. Staviti ga moremo v eno vrsto z Davidom Strauss-om († 1874) in njego-vim „Leben Jesu“. Kolikor vémo, sta Renan in Strauss tudi v Ljubljani znana v nekaterih krogih. Svoj čas so celó šestošolci čitali Strauss-ovo „Živ-ljenje Jezusovo“, sevéda v neizmerno škodo svoji veri. — Ko beležimo to žalostno literarno-zgodo-vinsko vest, svarimo slovensko občinstvo in zlasti vzgojevalce mladine, naj varujejo sebe in svojee brezbožnega berila Renan-ovega in Strauss-ovega.

(Na zagrebskem vsenčilšču) bilo je v letnem semestru t. l. 370 poslušalcev (273 rednih, 68 iz-vanrednih in 29 farmacvtov). Na bogoslovskem od-delku jih je bilo 43 rednih in 60 izvanrednih, na pravnem 185, na modroslovnem 45 rednih in 29 izvanrednih. — Iz Štajerske jih je bilo 5, iz Kranjske 2.

(Ormoška moška podružnica sv. Cirila in Me-toda) je pri svojem zadnjem občnem zboru izvolila sledeči novi odbor: Predsednik gosp. Ivan Omulec, njegov namestnik preč. g. Jakob Cajnkar, tajnik č. g. Fran Munda, njegov namestnik g. Ant. Porekar, blagajnik g. Vekoslav Mikl, njegov namestnik g. Franjo Gomiš.

(Kočevsko.) Vsi na izključno narodnem temelju stoječi ljudje hočejo najpreje fanatizirati ljudstvo in tako rešiti — narod. Tako delajo zadnji čas tudi — Kočevarji. V lističu „Mittheilungen des Vereines der Deutschen aus Gottschee“ začel se je sedaj v tem smislu reden naskok na Slovence, lahko rečemo, ne-opravičen napad. Namen tega lista je skrbeti za ožje rojake in odbijati vsak napad nanje. A peča se z mogočim, kar prav nič ne spada v kočevsko politiko. Dalje rabi izraze, ki morajo žaliti vsakega poštenega Slovence: dem slavischen Grössenwahn ist man übrighens bald scharf entgegengetreten. — Sovraštvo proti Nemcem na Kranjskem vzlasti v Ljubljani, je že prišlo do meje, kjer se mu more konečne zakli-cati energični „Stoj.“ To se vse nahaja v 18 štev. dne 15. avgusta. V št. 19 z dne 15. sept. se na-haja dopis iz Ljubljane. Naslovljen je: „Sinovi slo-venskih prvakov na nemških šolah.“ Tu govori do-pisnik zopet o ukrepu mestnega zbora ljubljanskega z dne 24. junija. Čudi se, da isti Slovenci, ki se to-liko potegujejo za slovenske šole, pošiljajo svoje si-nove v popolnoma nemške gimnazije v St. Pavel in Kremsmünster. Na teh gimnazijah nahajaš imeni Bleiweiss in Poklukar. Samo v St. Pavlu je bilo lani vpisanih 26 Slovencev, med njimi 15 sinov proti-nemških agitatorjev s Kranjske. In zato se tudi naši Nemci nikdar ne zaletavajo toliko v liberalne radi-kalce, kakor v duhovščino slovensko, ker dobro vedó,

kdo je in bo zvest svojemu narodu. Uradnikov in učiteljev se ne bojé, pač pa zabavljajo vedno povsod na „Hetzkaplâne.“ Da pošiljajo svoje sinove na nemške gimnazije, tega ne očita dopisnik slovenskim voditeljem, a imenuje brezvestnost, da slovenski voditelji, ki nemško šolo in nemško izrejo tako čislajo, slovensko občinstvo hujskajo proti nemštvu in jemljó slovenski mladini dobroto nemškega pouka in tehtne nemške omike. Potem nadaljuje Ehemals — vor etwa 40 Jahren noch — wo die Bevölkerung von wandernden Hetzkaplänen*) und sonstigen falschen Aposteln nicht so irregeführt war, wie heute, konnte jeder unbemittelte Mann, Deutscher wie Slovene seinen Sohn die zweite Landessprache kostenlos erlernen lassen und es ihm so ermöglichen, einst ein besseres Fortkommen zu finden. „Der Traum der Slovenen von einem grossen mächtigen Slavenreiche, das da über die ganze Welt herrschen soll, mag sich wohl schön und angenehm träumen lassen, verwirklichen aber, so will es uns bedünken, wird sich dieser Traum nie.“ Tudi katoliško čustvo tega lista se razodeva skoro na vsaki strani. Vzemimo v roko le predzadnjo številko. Tu izveš sila važno novico za vsakega katolika, da je bil pastor Elze v Ljubljani, da je ne le dober zgodovinar, ampak tudi izvrsten govornik itd. Tudi o birmi v Poljanici kaj lepo govori. Tu bereš, da je bil Martin Luther uzor nemškega očeta, ki je opisal prisrčnost domačega ognjišča v pesniški obliki. Kaj ne kak lep značaj ta Luther? Res posnemanja vreden! Se več! Celo največji krščanski prazniki božič in velika noč izhajajo iz staronemških šeg: Ja selbst ausgesprochene christliche Feste wie Weihnachten und Ostern müssen auf altgermanische Bräuche zurück geführt werden. Ali ni to „Grössenwahn?“ Sapienti sat!

(Delavsko bralno društvo v Idriji.) Na naše poročilo iz Idrije, da udje delavskega bralnega društva kalé ponočni mir, dobili smo od odbora te-le vrstice v pojasnilo: „Ni res, da bi se v sobi „Delavskega bralnega društva“ skoraj vse noči do ranega jutra popiva in razgraja, tako da še oddaljeni sosede nimajo potrebnega ponočnega počitka. Res pa je, da se v društvenih prostorih nikdar ne razgraja in popiva, še manj pa nočni mir bližnjim in daljnim sosedom moti. Toliko na notico v „Slovenec“ z dné 1. oktobra t. l. št. 224. V Idriji dné 3. oktobra 1892. Za odbor: F. Vončina, predsednik, Josip Oblak, tajnik.“ — Mi smo dobili svoje poročilo o tej stvari od popolno zanesljivega poročevalca in vemo, da dobimo od njega dovoljen odgovor.

(Škofijsko semenišče za učiteljske pripravnike v Lincu) ponovljeno se že drugo leto veseli srečnega obstanda. Vlansko leto je bilo 32 gojencev (mejnimi 12 pripravnikov in 20 pripravljajočih se v meščanskih šolah za pripravnico); letos je pa število narastlo na 50, mej temi 20 pripravnikov. Bog daj tam srečo za naprej, nam pa pravo umevanje našega časa!

(Amerikanske novice.) Slovesno prenesenje trupla misijonarja Lovrenca Lavtišarja, o katerem je že poročal „Slovenec“, se je tako-le vršilo: Dne 20. septembra se je truplo odkopalo in po železnici v Duluth pripeljalo; 22. septembra je bila slovesna črna sveta maša, katero je služil mil. gospod škof M. Golrick. Slavnostni govor je imel naš rojal prečastiti gospod Jakob Trobec. — Zadnji „Amerikanski Slovenec“ z dné 16. septembra prinaša tudi več novic iz Kranjske, na pr. da se je deželni zbor kranjski sešel 9. septembra, da so se pred frančiškansko cerkvijo v Ljubljani podrle stare stopnjice, do 18. avgusta ni bilo mrliča v Ljubljani, da je vtonil 7letni deček iz Gornjih Pirnič itd. Da je bil pa koncem avgusta v Ljubljani prvi slovenski katoliški shod, na to je pozabil Amerikanski Slovenec, akoravno bi po našem mnenju njegovi čitatelji tudi o njem gotovo radi imeli vsaj kratko poročilo.

(Slovstvo.) Slovenska čitanka za tretji razred srednjih šol. Sestavil in izdal dr. Jakob Sket, c. kr. profesor. III. Cena 80 novčičev. — V Celovcu, 1892. Tiskala in založila tiskarna Družbe sv. Mohorja. — 8°. str. 184. — Tako slove naslov nove lične šolske knjige, katero je nedavno izdal marljivi pisatelj slovenskih šolskih knjig, c. kr. gimn. profesor, g. dr. Jak. Sket. Kakor poudarja pisatelj v „predgovoru“, od l. 1854. in 1855. od kar je bil pokojni dr. Jan. Bleiweis izdal „Slovensko berilo“, ni več izšla za to

*) Poglej no živ človek! Ti hujskadi so sedaj mej drema ognjema.

stopinjo šolskega pouka namenjena čitanka slovenska. Nabiralo je sicer že več slovenskih profesorjev gradiva za tako „berilo“, a razne okoliščine so jim zabranjevale izdati prepotrebno knjigo. Sedaj imamo zaželeno knjigo pred seboj. Na 184 straneh nam podaja pisatelj 124 spisov (51 pesni in 73 prozaičnih spisov), p. vzetih večinoma iz najnovejšega slovstva slovenskega. Spisi so, kakor pravi kg. pisatelj sam, tako izbrani in razvrščeni da stoje v vidni zvezi in in vzporedno z drugimi predmeti, kakor se poučujejo v tretjem razredu latinskih šol. Zlasti se je pisatelj oziral na pouk v zgodovini, zemljepisju in rudninoslovju. „Več zanimivih zgodovinskih sestavkov bode oživiljalo in navduševalo mladeniško srce za naše pradede, kazalo njih življenje in delovanje ter slikalo tužno dobo jugoslovansko.“ (Predgovor.) Izvstno bode lična šolska knjiga zadoščevala vsem potrebam! — Omeniti moramo še ličnega tiska, ki je v čast Mohorjevi tiskarni. —

Za matere. Zdravniške avtoritete potrjujejo trditev častitega gospoda župnika Boštjana Kneippa, da je čista navadna kava vsled svojih živce razdražujočih sredstev človeškemu zdravju, zlasti pa otrokom in žen-kam škodljiva, za nervozne ljudi, bledične, krvirevne pa pravi strup. Priporoča se torej, dodajete jej sladno kavo, katera odpravi škodljivi vpliv. Najboljša je pač sladna kava, ki prihaja v trgovino z naslovom Kathreinerjeva Kneippova sladna kava. Ta kava daje izvrstno pijačo z aromatičnim okusom. Župnik Kneipp je izdal razglas, v katerem to kavo točno priporoča in daje tej trdki pravo, da sme kava imeti ime njegovo, ker je prepričan, da ustreza njegovim zahtevam. Pri nobenem gospodinjstvu bi ne smela manjkati.

4½ odstotna zastavna pisma gališkega kreditnega društva. Svoje čitatelje opozarjamo na te vrednostne papirje in osebno naglašamo, da vsi podobni papirji stojé nad nominalno vrednostjo, torej ne dajo 4½ odstotnih obrestij, dočim ta zastavna pisma po današnjem kurzu faktično toliko donašajo. Vedno težje bode, denar tako dobro naložiti, ker bode padanje obrestij v kratkem času zlasti vsled vrejenja valute se posebno čutilo. Zatorej opozarjamo vse tiste, ki hočejo denarje naložiti, na te papirje.

Telegrami.

Dunaj, 4. oktobra. Kazenski odsek je z 9 proti 7 glasovi sklenil, da se obdrži smrtna kazen.

Dunaj, 4. oktobra. Pri tekmovalnem jahanju mej Berolinom in Dunajem je danes ob 7. uri 45 minut prišel kot prvi v Florisdorf na Dunaju pruski princ Friderik Leopold. Nekaj sekund za njim je prišel poročnik Heye kot drugi.

Dunaj, 5. oktobra. Pri tekmovalnem jahanju iz Berolina na Dunaj je prišel po noči konjiški stotnik Schuppmann, ob štirih zjutraj Reitzenstein. Ob 7. uri 55 minut grof Hollenstein, ob 8. uri 48 minut konjiški stotnik Heydenhuden, Gossler in Kramstá, ob tri četrt na najdajst stotnik Hoffmann, potem Waldauf peš, brez konja, ker se mu je konj zgrudil pri Korneuburgu. Od Korneuburga se je vozil. Pri Florisdorfu je izstopil in peš šel do cilja.

Praga, 5. oktobra. „Hlas Naroda“ odločno obsoja Eimovo postopanje v delegaciji. Ko so se upali Mladočehi, kar Staročehom nikdar na misel ni prišlo, upirati se skupnemu vplivu Ogrov, Nemcev in Poljakov, so škodovali češkemu narodu.

Berolin, 4. oktobra. Pri tekmovalnem jahanju z Dunaja v Berolin je danes popoldne kot tretji prišel Jakob Scherber 7. dragonskega polka.

Berolin, 5. oktobra. Nadporočnik Starhemberg je prišel ob sedmih zjutraj.

Genua, 4. oktobra. Danes popoldne se je v stopnišču španskega konzulatskega poslopja mej močnim pokom razpočila bomba. Bomba je bila narejena iz cinkaste cevi in je bila nabasana z navadnim smodnikom. Krivec je neznan.

Sevilla, 4. oktobra. Nekdo je vdrl pri generalnem kapitanu andaluzijskem kličoč: „Živela republika!“ in je z revolverjem ustrelil na generala. Misli se, da je dotičnik zblaznel.

Washington, 4. oktobra. Mejnarodna novčna konferenca se snide v Bruselju dne 22. novebmra.

Umrli so:

1. oktobra. Marijana Merjaseč, mizarjeva vdova, 78 let, Poljanski nasip 14, driska. — Adolf Korsika, posestnikov sin, 7 let, Tržaška cesta 10, dysenterie.

V bolnišnici:

29. septembra. Marija Albrecht, gostija, 80 let, marasmus, Katarina Lamberger, gostija, 62 let, dysenterie.

30. septembra. Franc Rogel, gosti, 19 let, jetika.

1. oktobra. Franc Strezliar, hlapec, 60 let, fractura compl. cruris sin. — Helena Dalis, gostija 68 let, dysenterie.

2. oktobra. Luka Birk, posestnik, 63 let, tetanus.

Tuji.

2. oktobra.

Pri **Maliču:** Müller in Knaus, trgovca; Moskat Meissner, Koschier, Kawan, potovalci, z Dunaja. — Loser, trgovec, z rodbino; Pamer, potovalec, iz Trsta. — Trevisan, posestnik panorame, in baron Karol Ritter, graščak, iz Gorice. — Radetič, trgovec, in Ivanič, duhovnik, iz Prijedora. — Kitzberger, zasebnica, iz Schwechata. — Jungbauer, posestnik, a soprogo, z Vrbskega jezera. — Balke, potovalec, iz Solingena. — Henke, zasebnik, iz Bora. — Sekl, tovarnar, iz Dun. Novega Mesta. — Palermo, trgovec, z Reke. — Tuhinje, duhovnik, iz Kamnika.

Pri **avstrijskem caru:** Verhune, trgovec, in Jenko, posestnik, iz Praš. — Prelesnik, iz Jesenice. — Ignacij in Helena Huth iz Beljaka.

Vremensko sporočilo.

Čas	Stanje	Veloc.	Vreme	Mokriše na 24 ur
opazovanja	termometra v mm	termometra po Celsiusu		
7. u. jut.	738.4	12.2	sl. svzh.	oblačno
2. u. pop.	737.9	16.6	„	„
9. u. zveč.	737.2	12.2	brezv.	„
Srednja temperatura 16.1°, za 2.8° nad normalom.				

Zahvala.

Za jako ljubeznivo sočutje in mnogobrojno spremstvo pri pogrebu našega presrečno ljubljenega očeta in za lepe darovane vence izrekamo našo najiskrenejšo zahvalo.

458 1

Žalujoča rodbina Goltscheva.

455 1

Tužn-ga srea naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je Bogu Vsemogočnemu dopalo, našo iskreno ljubljeno sestro, oziroma teto, gospo

Uršulo Klopčič,

zasebnico.

po kratki, mučni bolezni, prevideno s svetimi zakramenti za umirajoče, v 75. letu njene starosti poklicati k Sebi v boljše življenje.

Pogreb bode v četrtek, dné 6. oktobra, ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Dunajska cesta št. 14, na pokopališče k sv. Krištofu.

Svete maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Nepozabno rajnico priporočamo v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, 5. oktobra 1892.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Vludno podpisani jareka v imenu svojih soobčanov prisrčno zahvalo za ustanovitev brzojavne postaje na Studencu v prvi vrsti visokoblagorodnemu gospodu c. kr. poštnemu nadvodji Dragotinu Pokorny-ju v Trstu, kateri je blagovolil pri visokem c. kr. ministerstvu za trgovino ustanovitev brzojavne postaje na Studencu priporočati, dalje blag. gospoda Ivanu Scarpi, c. kr. brzojavnemu inženjerju, kateri je delo instalacije tako vrlo pospeševal, grofa Auersperga logarskemu mojstru gosp. Schauti, kateri je podpiral brezplačno prepuštev drogov za brzojav in istega izvršenje, ter c. kr. brzojava vodstvenemu nadzorniku g. Antonu Bijaku iz Kranja, kateri je po res neumornem trudu pripomogel, da se je tehnični del brzojava tako hitro izvršil.

Studence, dné 4. oktobra 1892.

Jakob Mirt.

457 1

c. kr. poštar na Studencu.

Zahvala.

Fran Skaza, posestnik tukaj se je bil zavaroval pri družbi za zavarovanje življenja **The Gresham** v Londonu za znatno svoto v mojo korist.

Ko je zavarovaneec umrl je generalni zastopnik v Ljubljani gospod Gvido Zesko zavarovano glavnico meni takoj izplačal, in čutim se dolžno za to izreči mu javno svojo zahvalo in zavod **The Gresham** najtopleje priporočati.

Šmarje pri Jelšah, dné 1. oktobra 1892.

Ana Skaza.

Pred ponaredbami se svari.

(12) 73 **zobozdravnik** (7)
pri Hradeckega mostu I. nadstr.

Odgovorni urednik: Irena Žitnik